

Plan adaptacji do zmian klimatu dla gminy

Legnica 2018

Projekt pn. „Współdziałanie środowisk na rzecz adaptacyjności do zmian klimatycznych poprzez małą retencję i ochronę bioróżnorodności” współfinansowany ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

 Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt „**Współdziałanie środowisk na rzecz adaptacyjności do zmian klimatycznych poprzez małą retencję oraz ochronę bioróżnorodności**” realizowany w okresie od lipca 2017 r do czerwca 2019 przez Fundację Ekologiczną „Zielona Akcja”, finansowany ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Celem głównym projektu jest podniesienie wiedzy i integracja środowisk mających największy wpływ na działania w zakresie adaptacji do zmian klimatycznych poprzez wykorzystanie małej retencji do odnowy zasobów wodnych i przywracania równowagi środowiska przyrodniczego. Projekt będzie realizowany na terenie województw opolskiego, dolnośląskiego, lubuskiego i wielkopolskiego. Skierowany jest do podmiotów szczebla wojewódzkiego odpowiedzialnych za gospodarowanie wodą oraz ochronę bioróżnorodności oraz decydentów samorządowych, organizacji i społeczności lokalnych. Ma umożliwić współpracę, przekazywanie dobrych praktyk i mobilizować środowiska do działań adaptacyjnych zarówno na szczeblu regionalnym jak i lokalnym.

Zaplanowane działania wykorzystują doświadczenia wypracowane w trakcie realizacji projektów pn. „Mała retencja, duża sprawa” „Zadrzewienia śródpolne dla ochrony bioróżnorodności i klimatu” oraz „Wzmocnienie udziału społeczności lokalnych w decyzjach dotyczących adaptacji do zmian klimatu”.

Zapraszamy na stronę: **www.malaretencja.pl**

Znajd nas na Facebooku pod hasłem:
„Mała retencja - duża sprawa”

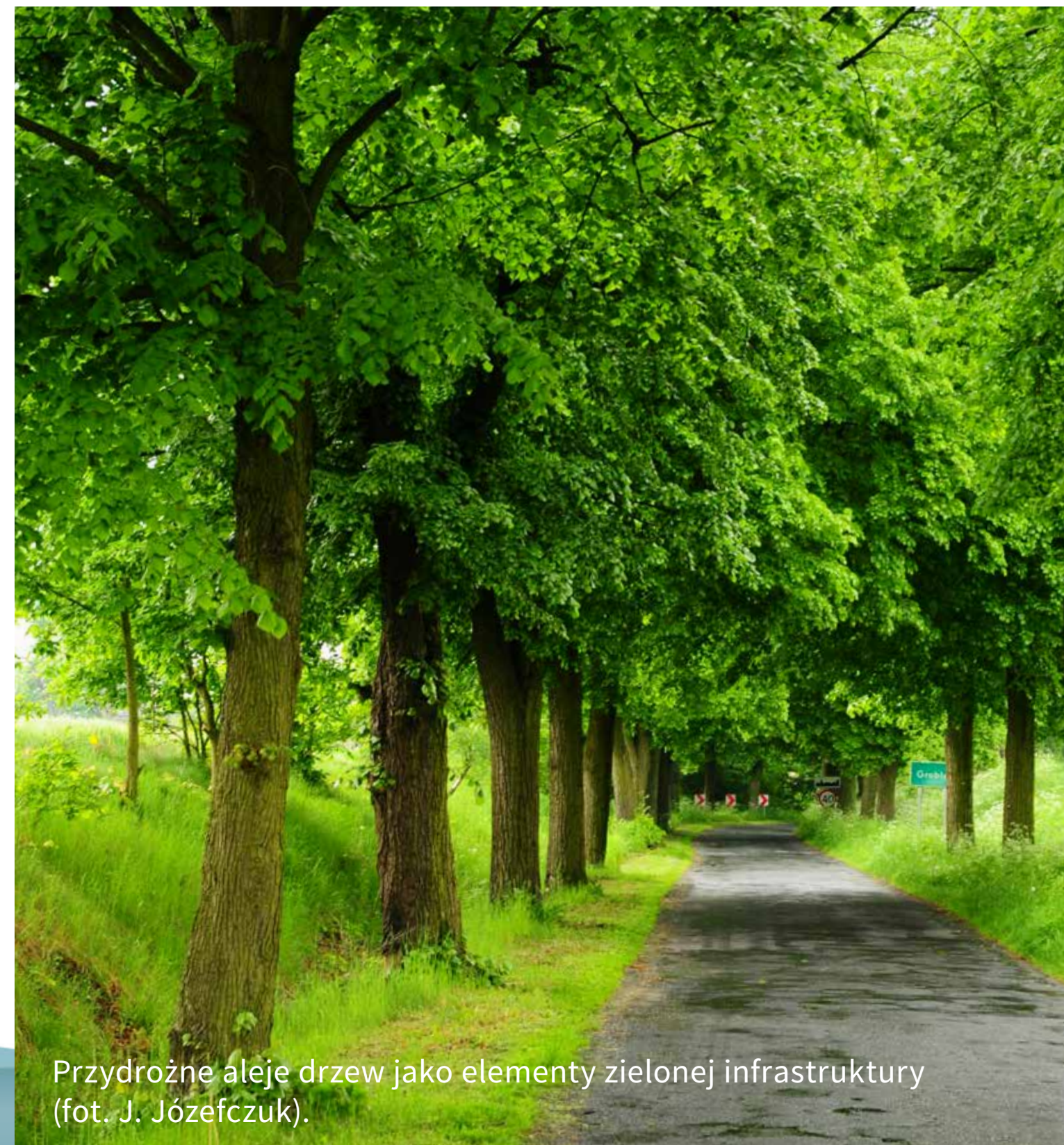

Plan adaptacji do zmian klimatu dla gminy

Zmiany klimatu powodują konieczność długofalowego planowania, nie tylko na poziomie krajowym, ale również na poziomie lokalnym, szczególnie przy planowaniu inwestycji, jak również zarządzaniu zasobami środowiska.

Adaptacja do zmian klimatu oznacza taki sposób planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia, aby było ono optymalnie dostosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowało zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.

Przydrożne aleje drzew jako elementy zielonej infrastruktury (fot. J. Józefczuk).

Gmina powinna uwzględnić działania adaptacyjne w strategii rozwoju, programie ochrony środowiska, programie ograniczania niskiej emisji, planach zagospodarowania przestrzennego, planach i projektach inwestycyjnych, decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plany inwestycyjne kształtujące przestrzeń gminy decydować będą o jej **potencjale adaptacyjnym** zabezpieczając przed skutkami takich procesów jak susze, podtopienia, powodzie.

Zrównoważone podejście do zasobów przyrodniczych gminy, dbałość o zachowanie ładu przestrzennego, poprawa stosunków wodnych poprzez racjonalne gospodarowanie wodą na terenach zabudowanych i poprawa retencji na gruntach rolnych wzmacniać będą potencjał adaptacyjny gminy sprzyjając równocześnie polepszeniu stanu środowiska.

Gmina powinna zwrócić uwagę na tworzenie i rewitalizację systemów **zielonej** (obszary chronione, zadrzewienia, zieleńce, parki, ogrody) i **niebieskiej infrastruktury** (niewielkie cieki, rzeki i doliny rzeczne, jeziora, zbiorniki wodne, stawy, oczka, tereny podmokłe)- to najlepszy sposób na zmniejszenie wrażliwości na zmiany klimatu. Połączenie obu systemów działa jak gąbka wzmacniając retencję i wykorzystanie wód opadowych, zapobiegając podtopieniom, suszom, łagodząc zjawisko miejskiej wyspy ciepła i tworząc przyjazne przestrzenie dla mieszkańców.

Przykłady zielonej i niebieskiej infrastruktury
(fot. J. Józefczuk).

Adaptacyjna polityka gminy w zakresie gminnych dróg, placów, skwerów, parkingów, terenów zielonych poprzez tworzenie przestrzeni przepuszczalnych i biologicznie czynnych może z powodzeniem łagodzić skutki zmian klimatu, fale upałów, susze, nawalne opady.

Pozytywne oddziaływanie zielono-niebieskiej infrastruktury to m.inn zmniejszenie parowanie wody, obniżenie temperatury w okresie upałów, tworzenie korzystnego mikroklimatu, poprawa jakości powietrza, tworzenie bioróżnorodnych siedlisk, miejsca do rekreacji dla mieszkańców.

W gminach szczególnie mocno narażonych na zmiany klimatu, np. na susze, powodzie i podtopienia oraz inne zjawiska klimatyczne, powinny być tworzone gminne plany adaptacji do zmian klimatu, które mogą wskazywać kierunki rozwiązań i źródła finansowania. Będą to działania planowane w perspektywie kilkunastu lat. Tworzone przy udziale samorządu, mieszkańców, organizacji pozarządowych i podmiotów gospodarczych podniosą stan świadomości społecznej na temat zagrożeń i zapewnią wdrożenie różnego rodzaju rozwiązań lokalnych.

Gminny plan adaptacji do zmian klimatu m.inn. zawiera ocenę podatności obszaru na zmiany klimatu, analizuje ryzyko zdarzeń klimatycznych, wskazuje cele i priorytetowe obszary działań, wybiera optymalne opcje działań adaptacyjnych. Początek tworzenia planu to ustalenie najpoważniejszych zagrożeń związanych ze zmianami klimatu, identyfikacja sektorów najbardziej wrażliwych oraz poznanie preferencji mieszkańców i działających na terenie gminy podmiotów. W oparciu o te dane następuje określenie i wybór przedsięwzięć adaptacyjnych.

Tworzony przy współpracy samorządu, podmiotów, organizacji i mieszkańców zapewni podniesienie świadomości w zakresie możliwego łagodzenia skutków zmian klimatu oraz włączy te grupy w realizację.

Zaprzestanie grabienia liści pod drzewami w parkach jest jednym ze sposobów ograniczenia parowania z powierzchni gleby.
(fot. J. Józefczuk).

Działania adaptacyjne zmniejszające wrażliwość na zmiany klimatu mogą stymulować wzrost efektywności i innowacyjności lokalnej gospodarki, mogą również unowocześniać infrastrukturę i usługi komunalne czy zachęcać mieszkańców do większej oszczędności w korzystaniu z wody.

Mogą też być znaczącym źródłem finansowania inwestycji ze środków zewnętrznych m.in.: Regionalnych Programów Operacyjnych, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

